

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. D. Tricolici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci)

Î N C H E I E R E

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Capațină Dana, reprezentată de avocatul Gîlcă Ilie și Capațină Artiom, reprezentat de avocatul Garaba Mihai, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vașcenco Iveta împotriva Danei Capațină, lui Capațină Artiom și Capațină (Golban) Natalia cu privire la repararea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, împotriva deciziei din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse cererile de apel declarate de Vașcenco Iveta, Capațină Dana și Capațină Artiom și menținută hotărârea din 27 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă :

La 10 iulie 2019, Vașcenco Iveta s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Danei Capațină, lui Capațină Artiom și Capațină(Golban) Natalia cu privire la repararea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune în mărime de 500 000 de lei.

În motivarea pretențiilor sale, a invocat că prin sentința din 22 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), Dana Capațină a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. j) din Codul penal, de omor cu deosebită cruzime a fiicei reclamantei, fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de nouă ani. Sentința a fost menținută de către instanțele ierarhic superioare.

Reclamanta a menționat că i-a fost provocat, ca urmare a acțiunilor ilegale ale pârâtei Capațină Dana, un prejudiciu moral, care urmează a-i fi compensat, atât de pârâta Capațină Dana personal, cât și de părinții ei Capațină Artiom și Capațină (Golban) Natalia, or la momentul comiterii infracțiunii Capațină Dana era minoră.

Din raportul de evaluare psiho-socială a personalității pârâtei Capațină Dana, întocmit la 28 ianuarie 2015 de Biroul de probațiune Centru, mun. Chișinău, rezultă că minora Capațină Dana și-a avut domiciliu cu mama acesteia, pârâta Capațină (Golban) Natalia, ulterior însă a plecat la tatăl ei, pârâatul Capațină Artiom, în r-nul. XXXX, s. XXX, iar din cauza că tatăl Danei Capațină era plecat peste hotarele

Republicii Moldova, o perioada de timp Capațină Dana locuia cu bunica sa, Capațină Galina, mai mult, din raport rezultă că Capațină Dana are o situație financiară precară, neavând surse de întreținere, fapt care atrage răspunderea părinților, în conformitate cu legislația civilă, or, de vreme ce Capațină Dana nu dispune de bunuri pentru repararea prejudiciului provocat, pentru ea răspund solidar părinții.

A învederat că în prezentul caz sunt întrunite condițiile răspunderii delictuale, și anume fapta ilicită, care constă în omorul fiicei sale de către Capațină Dana, prejudiciul moral provocat, care constă în suferințele provocate ca urmare a omorului fiicei sale, vinovăția pârâților, care constă în faptul că pârâții au conștientizat caracterul prejudiciabil al acțiunilor lor și au admis survenirea acestora, precum și legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciul provocat.

Cu privire la prejudiciul moral provocat a reținut că omorul fiicei i-a perturbat viața și i-a pricinuit suferințe psihice intense, or, a fost lipsită de bucuria de a-și vedea copilul, fapt care îi provoacă o stare de stres profund, apreciind prejudiciul moral provocat în mărime de 500 000 de lei.

Reclamanta a susținut că în vederea soluționării amiabile a litigiului, a trimis pârâților cereri prelabile, prin care a solicitat compensarea prejudiciului moral, însă aceste cereri au rămas fără răspuns.

Astfel, adresându-se în instanță cu acțiune reclamanta Vașenco Iveta a solicitat admiterea acțiunii și dispunerea încasării în mod solidar din contul pârâților Capațină Dana, Capațină Artiom și Capațină (Golban) Natalia în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 500 000 de lei.

Prin hotărârea din 27 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial.

A fost încasată de la Capațină Dana în beneficiul lui Vașenco Iveta suma de 500 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

A fost încasată de la Capațină Dana în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 15 000 de lei.

Pretențiile înaintate de Vașenco Iveta către Capațină Artiom și Capațină (Golban) Natalia, au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin încheierea din 30 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), a fost corectată greșeala admisă în dispozitivul hotărârii și s-a înlocuit în dispozitivul hotărârii din 27 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), suma spre încasare de la Capațină Dana în beneficiul statului, prin înlocuirea sumei de 15 000 de lei cu suma de 100 lei.

Prin decizia din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse cererile de apel declarate de Vașenco Iveta, Capațină Dana și Capațină Artiom și menținută hotărârea din 27 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Pentru a decide astfel instanțele au reținut în hotărârile sale că moartea prematură a fiicei reclamantei, care a fost supusă unei violențe extreme, este în măsură să-i provoace reclamantei Vașenco Iveta stări de anxietate și de depresie profunde, or, vârsta fragedă a victimei, atașamentul față de fiică și faptul că relația părinte-copil este una foarte strânsă în perioada cât copiii sunt minori, sunt în măsură să convingă un observator obiectiv referitor la intensitatea suferințelor provocate reclamantei, urmare a căror constatări, acordarea reclamantei cu titlu de prejudiciu moral a sumei de 500 000 de lei, este o compensare întemeiată, echitabilă și

nicidecum excesivă.

Cu privire la persoana răspunzătoare de prejudiciul cauzat prin infracțiune, instanțele au relevat că deși art. 1407 al Codului civil (în redacția relevantă speței) stabilește că minorul cu vârsta între 14 și 18 ani răspunde pentru prejudiciul provocat, fără a fi specificat însă, dacă prejudiciul provocat este material sau moral, acest lucru rezulta totuși din prevederile art. 1422, care stabilește că, atunci când persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului.

Așadar, pentru a fi dispusă repararea prejudiciului moral este important ca, prin fapta minorului, să fie adusă o atingere drepturilor personale nepatrimoniale, concomitent norma citată stabilește întinderea răspunderii părinților pentru faptele copiilor lor, atunci când se sustrag de la respectarea obligațiilor părintești, obligații ce nu pot fi interpretate ca incluzând răspunderea pentru orice prejudiciu ce ar putea fi provocat de către copil, inclusiv prejudiciul ce nu rezultă, în mod direct, din neglijarea obligațiilor părintești.

La caz, nu a fost constatată neglijarea, din partea părâților Capațină Artiom și Capațină (Golban) Natalia, a obligațiilor părintești, din motiv că sarcina probațiunii încălcării acestei obligații și, respectiv, de atragere a răspunderii părinților pentru faptele copiilor lor implică un prag înalt, care în acest caz însă, nu a fost atins.

La 16 septembrie 2021, Capațină Dana, reprezentată de avocatul Gîlcă Ilie și Capațină Artiom, reprezentat de avocatul Garaba Mihai, au contestat cu recurs decizia din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului a invocat faptul că la emiterea deciziei instanța a interpretat în mod eronat legea și a săvârșit încălcări care au dus la soluționarea greșită a cauzei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 09 iunie 2021, expediată părților la 19 iulie 2021, iar recursul a fost declarat la 16 septembrie 2021. Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Capațină Dana, reprezentată de avocatul Gîlcă Ilie și Capațină Artiom, reprezentat de avocatul Garaba Mihai, inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în

temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Capațină Dana, reprezentată de avocatul Gîlcă Ilie și Capațină Artiom, reprezentat de avocatul Garaba Mihai, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către Capațină Dana, reprezentată de avocatul Gîlcă Ilie și Capațină Artiom, reprezentat de avocatul Garaba Mihai.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Capațină Dana, reprezentată de avocatul Gîlcă Ilie și Capațină Artiom, reprezentat de avocatul Garaba Mihai.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru